

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

28

Vragen van het lid **De Krom** (VVD) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de oprichting van niet-erkende Arabische universiteiten in Nederland*. (Ingezonden 30 juli 2009)

1

Kent u het bericht «Iraakse «universiteiten» schieten uit de grond»?¹

2

Is het waar dat iedereen zich na inschrijving bij de Kamer van Koophandel universiteit mag noemen, zonder daarvoor erkend te hoeven zijn door de Nederlandse overheid? Mag iedereen zich ook Vrije universiteit noemen? Zo ja, acht u dit wenselijk?

3

Hoeveel Arabische «universiteiten» zijn er inmiddels in Nederland opgericht? Wat vindt u van de komst van dergelijke universiteiten?

4

Hoeveel Arabische universiteiten zijn aangesloten bij het Platform Erkende Particuliere Onderwijsinstellingen (PAEPON)? Hoeveel Arabische universiteiten zijn erkend door de Unie van Arabische universiteiten? Welke formele status ontlenen instellingen aan beide «keurmerken»?

5

Is het waar dat het Iraakse Ministerie van Hoger Onderwijs gewaarschuwd

heeft voor één van de Arabische Universiteiten in Nederland? Zo ja, aan welk adres zijn deze waarschuwingen geuit? Heeft de Nederlandse regering hierover ook contact gehad met het Iraakse ministerie? Zo ja, in welke zin? Zo nee, waarom niet?

6

Hoe waarborgt u desondanks dat de Arabische instellingen studenten geen misleidende informatie verstrekken?

7

Heeft u zicht op andere financieringsbronnen van de Arabische «universiteiten» buiten het collegegeld dat zij van hun studenten vragen? Zo ja, welke zijn dit? Zo nee, zou u dit willen onderzoeken?

9

Is het waar dat een econoom die de administratie verzorgt van de Alhuraa Universiteit een Nederlandse uitkering ontvangt? Zijn er nog meer «vrijwilligers» bij dergelijke universiteiten met een uitkering? Hoe wordt hier toezicht op gehouden?

10

Is het waar dat een aantal van deze «universiteiten» de opleiding kernfysica verzorgt? Gebeurt dit ook via internet? Zo ja, hoe valt dit te rijmen met het verbod voor Iraanse studenten om in Nederland bepaalde specifieke gebieden van de kernfysica te studeren? Brengt de oprichting van

dergelijke universiteiten de bescherming van Nederlandse staatsgevaarlijke kennis en informatie in gevaar? Zo ja, wat gaat u hier aan doen? Zo nee, waarom niet?

¹ Wereldomroep, 27 juli 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Plasterk** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 17 september 2009)

1

Ja.

2

Ook zonder erkenning door de Nederlandse overheid kunnen organisaties zich universiteit noemen en zich met die aanduiding inschrijven bij de Kamer van Koophandel. Ik merk op dat de bedoelde organisatie onder een andere naam is ingeschreven, namelijk de Al Huraa University en alleen in het door u aangehaalde artikel van de Wereldomroep als de «vrije universiteit» wordt aangeduid. Voor zover mij bekend afficheert de Al Huraa University zich niet als «Vrije Universiteit».

3

Het precieze aantal is moeilijk vast te stellen; dergelijke organisaties en onderdelen daarvan staan onder verschillende namen bekend. De Nederlandse overheid heeft geen

betrokkenheid bij deze universiteiten zolang zij niet streven naar erkenning en accreditatie van hun opleidingen. Op verzoek van de Kamer zal ik onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om het gebruik van de aanduiding «universiteit» en «university» voor te behouden aan instellingen die door de NVAO of daaraan gelijkstaande organisaties geaccrediteerde opleidingen aanbieden (motie van het lid Jan Jacob van Dijk c.s, Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 821, nr. 41).

4

Aan de hand van de ledenlijst stel ik vast dat er geen Arabische universiteit bij PAEPON is aangesloten. De Associatie van Arabische universiteiten (AAU), waarvan Al Huura kennelijk lid is, is net als PAEPON een ledenorganisatie en kan geen universiteiten als zodanig erkennen. Ik heb de AAU inmiddels bij brief gewezen op het feit dat de Al Huraa op geen enkele wijze door de Nederlandse overheid als universiteit erkend is. Instellingen kunnen aan het lidmaatschap van PAEPON of van de AAU geen formele status ontlenen.

5

Het is mij niet bekend of het Irakese Ministerie voor één van de universiteiten gewaarschuwd heeft; naar mijn weten zijn daarover geen contacten geweest met het Irakese ministerie. Via diverse organisaties en onderlinge internationale contacten komen af en toe informele berichten door over het doen en laten van bepaalde instellingen. Dergelijke informatie heeft geleid tot de brief die ik onlangs naar de AAU heb gestuurd (zie mijn antwoord op vraag 4).

6

In voorkomende gevallen zal ik instellingen sommeren om misleidende informatie over erkenning door de overheid of foutieve claims van hun website te verwijderen. Onlangs heb ik de Al Huura nogmaals dringend verzocht de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht te nemen met betrekking tot informatie over de status van de instelling en haar programma's en graden en met onmiddellijke ingang alle onjuiste of suggestieve teksten van de website te verwijderen, omdat onjuiste, mogelijk misleidende informatie zeer schadelijk is voor het aanzien van het Nederlandse onderwijs in binnen- en buitenland.

7

De financiële positie van dergelijke instellingen onttrekt zich aan mijn waarneming, omdat zij geen enkele relatie met het hoger onderwijsbestel hebben. Ik heb de bevoegdheid noch de instrumenten om hier een onderzoek in te stellen. Verenigingen en stichtingen met een omzet van ten minste € 4,4 miljoen in twee opeenvolgende boekjaren zijn verplicht hun jaarverslagen/jaarrekeningen bij de Kamer van Koophandel te deponeren. Kennelijk blijven de Arabische instellingen onder dit grensbedrag, want geen van hen heeft een jaarrekening bij de Kamer van Koophandel gedeponeerd.

8

Ik kan niet aangeven hoeveel vrijwilligers werkzaam zijn bij universiteiten. Vrijwilligerswerk met behoud van uitkering vindt doorgaans plaats in het kader van een re-integratietraject met als doel om werkritme op te laten doen of te behouden. De vrijwilligersorganisatie kan een kostenvergoeding voor het vrijwilligerswerk betalen. Tegenover de vrijwilligerswerkzaamheden mag echter geen marktconforme vergoeding staan en er mag geen verdringing optreden. Vrijwilligerswerk wordt doorgaans alleen verricht bij organisaties zonder winstoogmerk. De uitkering verstrekende instantie zal per geval toetsen of aan de interne regels voor vrijwilligerswerk/onbetaalde arbeid met behoud van uitkering wordt voldaan.

9

Ik heb niet kunnen vaststellen dat een van deze niet door de Nederlandse overheid erkende universiteiten een opleiding kernfysica verzorgt; in het door u aangehaalde artikel wordt dat ook niet gesuggereerd. Het lijkt me zeer onwaarschijnlijk dat een van deze organisaties in staat is een dergelijke zeer gespecialiseerde en kennisintensieve opleiding te verzorgen. Sommige beschikken alleen over een postbusnummer en andere zijn – soms gezamenlijk – zeer klein gehuisvest, beschikken over niet veel meer dan een ontvangstruimte, laat staan over de benodigde laboratoria en praktijkruimtes. De regeling van het ministerie van Buitenlandse Zaken die het verbiedt om bepaalde kennis aan Iranese

onderdanen te verstrekken is uiteraard van toepassing.